

HELSETILSYNET

tilsyn med barnevern, sosial- og helsetjenestene

DET Å REISE VASKER ØYNENE

Gjennomgang av 106 barnevernsaker

Helsetilsynet - hva er vi opptatt av?

Bekymringsbildet

- Kvaliteten på barnevernsinstitusjoner
- For stor variasjon i kommunene
- Kompleksitet – finnes tiltakene og kompetansen

Hvor er tilsynet på vei?

- Bedre kvaliteten på tilsynet
- Bedre undersøkelser – sannsynligvis flere lovbrudd
- Større oppmerksomhet på eieransvaret
- Forventning til læring av tilsyn
- Forskning på effekt av tilsyn
- Økt dialog med virksomhetene

Bakgrunn – vurdere kvalitet

Helsetilsynet fikk oppdraget fra BLD våren 2016 etter kritikk av barnevernet både nasjonalt og internasjonalt

Gjennomgå 100 barnevernsaker om akuttiltak eller omsorgsovertakelser

Et bredt mandatet med formål om å

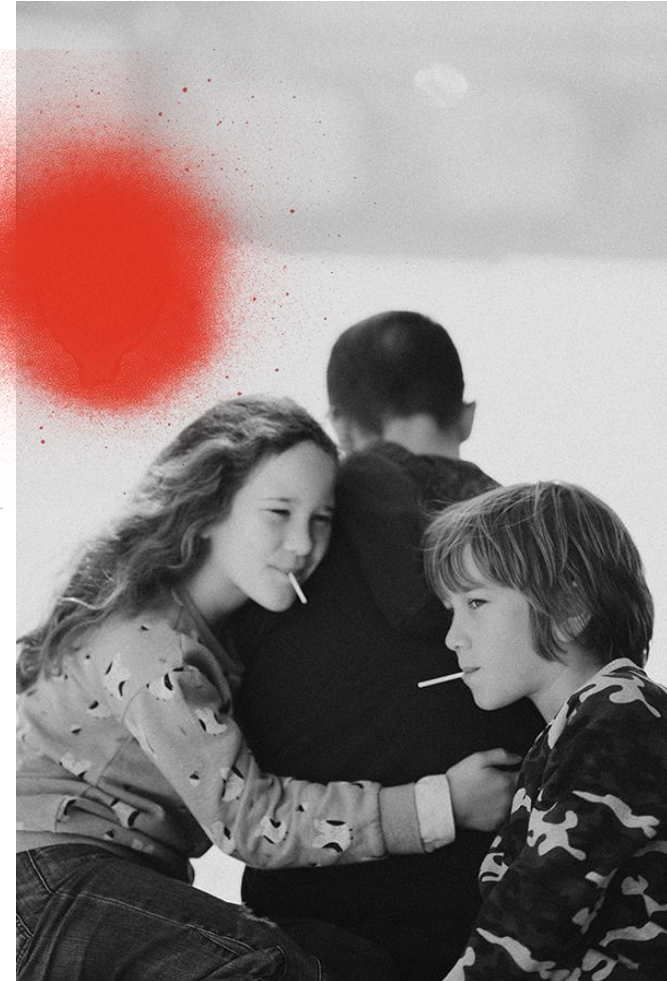
- ✓ få en bred situasjonsbeskrivelse
- ✓ få kunnskap om svikt og god praksis
- ✓ vurdere kvaliteten av faglige avveininger, vurderinger og beslutninger i barneverntjenesten og fylkesnemnda

Vurderingsgrunnlag

Oppdragsforståelse

- ✓ Lov, prop, forskrift, rundskriv
- ✓ Bufdir - retningslinjer og veiledere
- ✓ Litteratur- og forskning
- ✓ Brukerkompetanse
- ✓ Fagmiljøene
- ✓ Tilsynserfaringer
- ✓ Pilotsaker som verktøy

Metode – dokumentgjennomgang

- ✓ **Saker lest: 106**
- ✓ **Antall kommuner: 60**
- ✓ **Antall fylkesnemnder: 5**
- Akuttvedtak eller omsorgsovertakelse
- Alle dokumenter fra første bekymringsmelding til behandling i fylkesnemnda
- Tilfeldig trekning og strategisk kvoteutvalg
- Variasjon i alder, kjønn, etnisk bakgrunn, geografi, kommunestørrelse og saksgrunnlag
- Generalisert kunnskap – ikke enkeltsaksgjennomgang eller gransking

Har vi et hovedbudskap?

- Situasjonen for barna i sakene er svært alvorlig – samfunnet må bekymre seg
- God og dårlig praksis

Levekår har stor betydning

- Familiene har komplekse problemer - barna bor sammen med foreldre som sliter på mange områder i livet
- Gode levekår er en sentral del av barnets behov – grunnleggende behov som trygg bolig og mat på bordet
- Vanskelige levekår i familien kan skygge for barnet – barnevernet jobber mest med foreldrenes problemer
- Er foreldrene som sliter på mange områder i stand til å nyttiggjøre seg hjelpetiltakene?

Når er tverrfaglig innsats kvalitetsfremmende?

Helhetlig og koordinert – tydelige roller

Tilgjengelig tverrfaglig kompetanse

Barnetjenestene OG
voksentjenestene

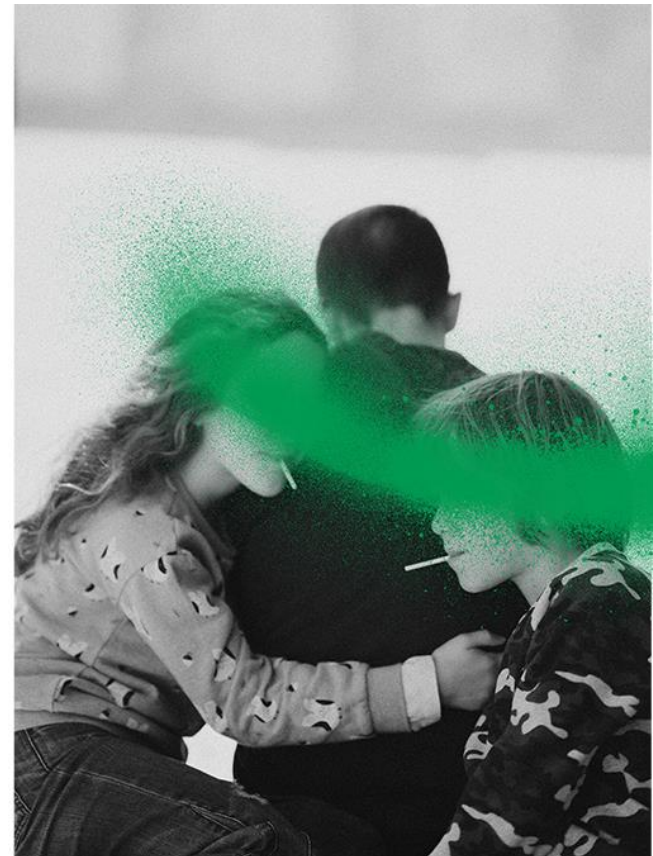
- Hvem «burde» det vært samarbeidet med?

Medvirkning – barn og foreldre

- Hvordan vektlegges og drøftes synspunkter?
- Behov for informasjon – reell medvirkning
- Ivaretagelse

Meldinger

- Få alvorlige meldinger henlegges
- Temaer fra meldinger glipper
- Andre instansers kunnskap om barna er viktig
- Meldinger påvirker forberedelsen til akutt og omsorg

Undersøkelser

Barnevernstjenesten kartlegger og innhenter, samtaler og observerer – det innhentes omfattende informasjon

MEN:

- Barnets behov er ikke utgangspunktet
- Lite planlagt – det blir for tilfeldig
- «Hva vet vi nå?»
Sorterer ikke informasjon – stoppunkt mangler
- «Hva gjør vi nå med det vi vet?»
Det mangler tydelige konklusjoner med faglige analyser og vurderinger

Undersøkelser – hva bør på plass?

- Fokus må rettes mot styring og ledelse
- Undersøkelser trenger planlegging!
- Utvikling av verktøy – analyse med utgangspunkt i barnet
- Barnets medvirkning – må tillegges vekt fordi det de sier er viktig
- Dokumentasjonen må bli tydeligere
  - Faser
  - Hva må dokumenteres?
  - Hvordan sjekkes det skriftlige ut med barnet?

Hjelpetiltak

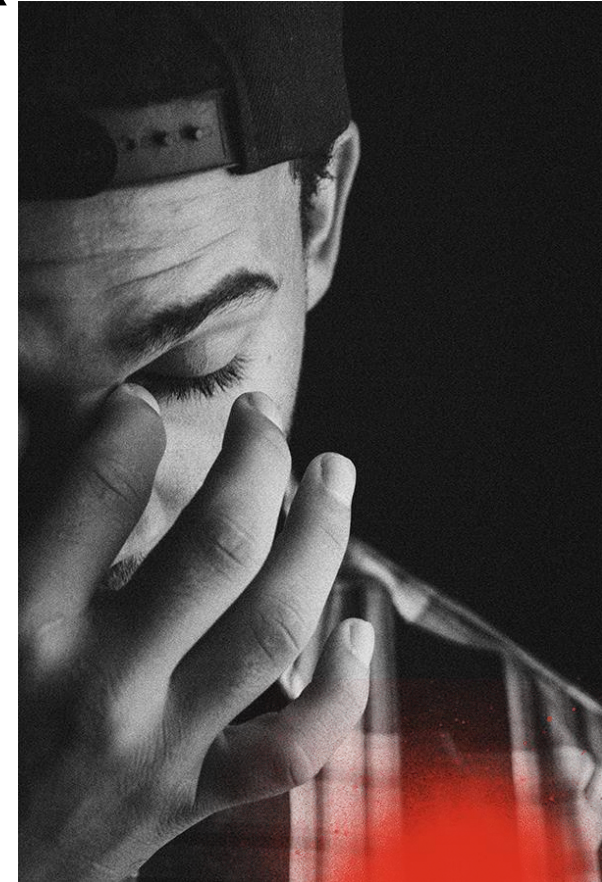
- Hjelpetiltak ikke omfattende eller intensive nok
- Tiltakene tilpasses ikke og evalueres ikke med bakgrunn i barnet behov
- Det er ikke samsvar mellom alvorlighetsgraden i saken og tiltakets begrunnelse
- Barn lite involvert i hjelpetiltak

Hjelpetiltak – hva bør på plass?

- Fokus må rettes mot styring og ledelse
- Barn må involveres bedre i planlegging og evaluering av hjelpetiltak
- Hjelpetiltakene må planlegges bedre
- Hjelpetiltakene må evalueres bedre
- Utvikling av verktøy – har barnet fått det bedre?
- Dokumentasjonen må vise hva som er gjort

Hasteflytting – akuttvedtak

- Alvorlige hendelser og situasjoner – barna forteller
- Barnevernet kjenner barnet og familien fra før – forebyggingsmomentet ligger i det tidligere arbeidet
- Manglende drøfting av alternative løsninger
- Minst mulig inngripende – trygt nok

Omsorgsovertakelse

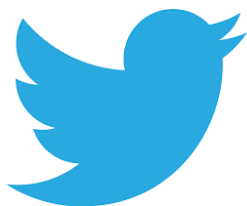
- Alvorlig bekymring – kjent over tid
- Utydelige beslutninger
  - Utydelige prosesser
  - Vanskelig å si hva som helt konkret ligger til grunn
  - Liten grad sammenheng mellom evaluering av hjelpetiltak og beslutning om omsorgsovertakelse
  - Når barnet selv forteller
- Medvirkning
  - Snakkes med, men...

Her finner du oss:

www.facebook.com/Statens-helsetilsyn

twitter.com/Helsetilsynet

www.helsetilsynet.no